

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

Dnia 13 Czerwca
4 Lipca

N° 50.

Rok 1858.

INSTRUKCYA

wydana przez Komissję Rządową Spraw Wewnętrznych
i Duchownych, o Wystawie Płodów i Wyrobów
Gospodarstwa Wiejskiego.

W rozwinieciu postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 3 (15) Grudnia 1857 r. Nr. 25,020, ustanawiającego w Królestwie Polskiem wystawę płodów i wyrobów gospodarstwa wiejskiego, tudzież zwierząt domowych wszelkiego rodzaju, odbywać się mającą corocznie w mieście Łowiczu, jednocześnie z istniejącym tamże jarmarkiem walnym, rozpoczynającym się w dniu 9 (21) Września, Komissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wydaje następującą instrukcyę:

O przedmiotach wystawy.

§ 1. Do popisu na wystawie dopuszczają się wszelkie w ogólności płody wiejsko-gospodarskiego przemysłu, w stanie surowym i w różnych stopniach domowego ich obrobienia, inwentarz żywy, oraz wyroby zakładów w bezpośrednim związku z rolnictwem zostających, lub dostarczających mu przedmiotów w gospodarstwie wiejskiem niezbędnych.

§ 2. W szczególności przyjmowane będą na wystawę:

I. Płody rolnictwa.

Wszelkiego rodzaju uprawiane w polu rośliny zbożowe, pastewne, warzywne, olejne, włóknowe, aptekarskie, farbiarskie i inne w rękodziełach i handlu używane, a nawet dziko rosnące, które z jakiego bądź powodu na uwagę zasługują.

Uwaga. Rośliny przyjmowane będą na wystawę tak w stanie pierwotnym, ze słomą lub łodygami, jako też w ziarnie, nasionach i owocach.

Pożądanem jest nadto, aby przysyłający na wystawę rośliny, których uprawa nie jest powszechnie w kraju znana, dołączali krótkie opisy sposobu ich uprawy.

II. Płody ogrodnictwa.

Tu należą wszelkiego rodzaju owoce, jarzyny, kwiaty, drzewa, krzewy i rośliny w ogrodach, a nawet cieplarniach hodowane, a służące do potrzeb i uprzyjemnienia życia domowego.

Uwaga. Przedmioty tego oddziału, powinny być tak dostawione, aby odpowiadały pożytkowi wystawy i mogły być bez uszkodzenia właścicielowi zwrócone.

III. Płody leśnictwa.

Okazy drzew rozmaitego gatunku dziko rosnących, tudzież krzewów, roślin i nasion.

Uwaga I. Okazy drzew, nadsyłane być powinny albo w płąnkach, z oznaczeniem ich wieku, dla pokazania siły wzrostu, albo też w deszczułkach w podłuż słoju i w poprzek wyciętych, dla pokazania jakości drzewa.

Uwaga II. Obok tego pożądanem byłoby widzieć na wystawie pojedyncze egzemplarze lub całe familije roślin, zebrane zielnikowym sposobem, jak niemniej kompletne zbiory drzew krajowych pod względem słoju, a nawet zbiory szkodliwych w leśnictwie i rolnictwie owadów.

IV. Płody jedwabnictwa.

Okazy drzew morwowych i ich nasion, jajeczka jedwabników, jedwabniki, kokony, i jedwab surowy.

V. Płody pszczolnictwa.

Miód w plastrach, wosk i ule wszelkiego rodzaju, a zwłaszcza też ulepszonych budowy, w modelach lub naturalnej wielkości, jak również różne rodzaje i gatunki pszczół.

VI. Inwentarz żywy.

Woły, krowy dojne, buhaje stadne, konie robocze, osły, owce, trzoda chlewna, opasy wszelkiego rodzaju i ptastwo domowe.

Uwaga. Inwentarz żywy, prócz opasów, przyjmuje się na wystawę jedynie własnego chowu. Przyjmowane także będą sprowadzane, a w kraju nieznane ciekawe okazy rass zagranicznych, lecz te nie mogą jednać prawa do ubiegania się o udział w nagrodach na równi z inwentarzem krajowym.

VII. Płody kopalnictwa.

Wszelkie okazy ciał kopalnych w stanie surowym, ze względu ich użyteczności na uwagę zasługujące.

VIII. Produkcyje wiejskiego przemysłu i wiejskich rzemiosł.

Do działu tego należą wszystkie w ogólności produkta rolnicze, domowego przyrządzenia, wyroby wiejskiego przemysłu, oraz wiejskich rękodzieł i rzemiosł, niemniej produkcyje zakładów rolniczych, jak np.

a) Mąka, kasza, pieczywo, krochmal, wszelkie wyroby z kartofli i t. p.

b) Nabiał wszelki, mięsiva i ryby solone i suszone; oleje roślinne i t. p. przedmioty.

c) Owoce i ogrodowizny suszone i na rozmaite sposoby zakonserwowane, wszelkie konfitury, powidła, soki owocowe i t. p.

d) Len, konopie i inne włókna roślinne w stanie obrobionym, oraz przedze z nich i różnorodne wyroby domowe, na odzież i rozmaite potrzeby w gospodarstwie służące.

e) Wełna w runach, przedza wełniana, samodział i inne wyroby domowe z wełny, skóry, surowiec i wszelkie płody zwierzęce do użytku fabryk i rzemiosł, oraz wyroby z nich, jak np. skórki jagnięce wyprawione, kożuchy, buty, pasy, uprząż i t. p.

f) Produkta leśne, jak np. węgiel drzewny, dziegieć, potaż, smoła, terpentyna, rozmaite materiały drzewne w garbarstwie, farbiarstwie, fabrykach, rękodziełach i rzemiosłach używane, oraz wyroby do użytku domowego i w gospodarstwie służące, jak np. koła, dugi, jarzma, wozy, bryczki, sanie, kadzie, wiadra i inne naczynia i sprzęty drewniane, wyroby sitarskie, koszykarskie i t. d.

g) Wyroby żelazne i stalone, do użytku rolnictwa, przez rzemieślników wiejskich przysposabiane.

h) Wapno palone, gips, wyroby z marmuru, wyroby garncarskie i t. p.

i) Wreszcie próby nawozów sztucznych, własnego lub cudzego pomysłu, z materiałów krajowych i na miejscu wyprodukowane.

IX. Materiały budowlane.

Cegła, dachówka, kafele, cement, rury drenowe i t. p.

X. Maszyny, narzędzia i sprzęty rolnicze i gospodarskie.

Tu należą: a) Wszelkie maszyny, narzędzia i sprzęty w rolnictwie i zakładach przemysłowo-rolniczych używane, a do ogólnego zastosoowania w kraju posłużyć mogące, nietylko w zupełnem ich złożeniu ale i w szczegółowych częściach.

Uwaga. Maszyny i narzędzia winny być ile się da tak przedstawione, aby je w razie potrzeby w ruch wprowadzić i próbować można.

b) Warsztaty i rozmaite narzędzia używane do wyrobu włókien, przedzenia, tkactwa, oraz wszelkich robót domowych i rzemieślniczych, jak np. terlice, trzepaczki, szczotki, wrzeciona, kołowrotki, krośna, płochy, narzędzia do kręcenia powrozów i t. d.

XI. Plany i modele wiejsko-gospodarskich budowli.

Plany i modele wszelkich tego rodzaju budowli, jak np. domów dworskich, folwarcznych i włościańskich, stodoł, obór, stajen, spichrzów, młynów, wiatraków, cukrowni, gorzelni, browarów, olearni, cegielni, suszarni, tartaków i t. d., odznaczających się szczególną jaką dogodnością, praktycznością, taniością, lub wreszcie nowością pomysłu.

§ 3. Nie przyjmują się na wystawę przedmioty nie dające się zastosować do rolnictwa i wiejsko gospodarskiego przemysłu, tudzież nie mające z nim bezpośredniego związku płody wyłącznie fabrycznego przyrządzenia.

Porządek nadsyłania przedmiotów na wystawę.

§ 4. Wszelkie przedmioty sypkie i płynne, nadsyłać należy na wystawę w odpowiednich naczyniach; co do ilości zaś, trzymać się wypadu następującego stosunku: rośliny zbożowe i inne w kłosach, przedstawiać należy przynajmniej snop jeden; w ziarnie zaś w ilości jednego czterwarka; nasiona roślin pastewnych, w ilości garńca. Ciekawsze okazy i w mniejszych przyjmowane będą próbkach. Co się zaś tyczy innych przedmiotów, te przedstawiane być powinny w takiej ilości, aby celowi wystawy odpowiedziały.

§ 5. Do nadsyłanych na wystawę przedmiotów, dołączane być mają świadectwa władzy miejscowej, to: Wójta Gminy, Burmistrza lub Prezydenta miasta, przekonywające, że przedmiot dany na wystawę jest własnej produkcji przedstawiającego, z wyszczególnieniem przedmiotów na wystawę przeznaczonych, ich ceny na miejscu produkcji lub w najbliższym punkcie zwykłej sprzedaży i oznaczeniem w przybliżeniu obszerności rocznej produkcji. Jeżeli wystawca sam jest Wójtem Gminy, świadectwo na wysłane przez niego przedmioty, wyda mu Wójt Gminy sąsiedniej.

Przedmioty bez tych świadectw nadesłane, w takim tylko razie Komitet wystawy przyjmie, jeśli zkadinać będzie miał przekonanie, że są istotnie własnej produkcji przedstawiającego.

§ 6. Aby przedmioty nowością pomysłu lub zastosowania w kraju naszym zalecające się, mogły być bliżej rozpoznane i ocenione, pożądanym jest iżby przy takowych, obok świadectw w § 5 wymienionych, składane były jasne i treściwe ich opisy, z których Komitet wystawy właściwego użytku zrobić nie omieszką.

§ 7. Staraniem być powinno Wójtów Gmin, Burmistrzów lub Prezydentów miast, przedsiębrać wszelkie środki możliwe do ułatwienia mieszkańcom powierzonych ich administracji gmin, przesyłki przeznaczonych przez nich przedmiotów na wystawę.

(Dokończenie nastąpi.)

Rzut oka na jedwabnictwo w ogólności,

i konieczność jego rozwinięcia w naszym kraju.

rzecz czytana na posiedzeniu ogólnego zebrania uczestników

Spółki Jedwabniczej, w dniu 6 (18) Czerwca r. b.

przez Alexandra Kurtza, Dyrektora tejże Spółki.

Pracujemy około przyswojenia krajowi jedwabnictwa, nową gałąź naszego przemysłu rolniczego stanowiącego. Jedwabnictwo tak uważane, ogranicza się na wytwarzaniu oprzędów i jest właściwie jedną tylko częścią tej całości, którą przemysłem jedwabniczym nazywamy. Ponieważ przemysł ten w zupełnym zostaje u nas uśpieniu, a będąc w związku z naszymi dążeniami, nie może być dla nas obojętnym, przeto pogląd na stan i bieg jego w różnych krajach, bądź to tylko jedną jego częścią, bądź też zupełną całością zajmujących się, który przedstawić tu zamierzylem, nie będzie zbyt niekorzystnym. Rozjaśni on ogólne stosunki przemysłu jedwabniczego, mianowicie pod względem przerobu surowego jedwabiu na materye i wykaże przyczyny, dla czego przerób ten nie rozwija się w naszym kraju, co staje mu na przeszkodzie i jakie są środki ożywienia go i wzniesienia.

Przemysł jedwabniczy, ze stanowiska ogólnej jego całości uważany, składa się właściwie z trzech oddzielnych części. Wychów jedwabników, celem otrzymania zeń oprzędów i złączona z tem uprawa drzew morwowych, stanowią pierwszą jego część. Rozwijanie tych oprzędów dla otrzymania surowego jedwabiu, skręcanie tego jedwabiu w różnego rodzaju nitki, stosownie do tego, na jakie wyroby jest przeznaczony, a nadto nadanie mu koloru czyli farbowanie, stanowią drugą część tego przemysłu. Jak sady morwowe i wychowalnie stanowią zakłady do pierwszej części odnoszące się i w ścisłym z rolnictwem zostające stosunku, tak znów rozwijalnie, skręcalnie i farbiarnie jedwabiu, są zakładami do części drugiej policzyć się dającymi i stanowią gałąź przemysłu fabrycznego. Część trzecią stanowi tkactwo jedwabiu, z całym bogactwem swej różnorodności, od najprostszego warsztatu, gładkie materye wyrabiającego, aż do artystycznej jego komplikacji, wywołanej wyrobem drogocennych materyj, dzieł gustu a nawet talentu. Część ta trzecia jest znakomitym oddziałem przemysłu rzemieślniczego. Ponieważ oprzędy najlepiej i najkorzystniej rozwijają się w stanie świeżym, bardzo względną, co do gatunku i sposobu wychowu mają wartość i nie dają się bez szkody i trudu transportować, przeto kraje, w których rolnictwo przyswoiło sobie wychów jedwabników, zajmują się zarazem rozwijaniem swych oprzędów, bądź to częściowo i w rozpojedynczeniu w miejscu ich produkcji, jako przemysł domowy, bądź też w urządzonych tym celem zakładach fabrycznych czyli rozwijalniach. Za tem poszło, że oprzędy mogące być przedmiotem małego wewnętrznego handlu, nie są nim jednak dla handlu większego, zewnętrznego. W przemysle jedwabniczym, przedmiotem tego handlu stał się surowy jedwab z rozwinięcia oprzędów otrzymany, jako towar do transportu przydatny, w ocenieniu i rozgatunkowaniu łatwy. Rozwijalnie więc są konieczną potrzebą kraju, gdzie wychów jedwabników istnieje. Bez wprawy i świadomości rozwijania oprzędów, jedwabnictwo nie może być źródłem dochodu dla kraju.

Stan udoskonalenia sposobu rozwijania, stanowczo wpływa na wartość surowego jedwabiu z rozwinięcia oprzędów otrzymanego. Jedwab azyatycki, dla tego tak małą ma wartość w porównaniu z jedwabem włoskim i francuskim, że niedbale, a obok tego nieumiejętnie jest rozwijany. W ostatnich czasach, chcąc tej niedogodności zaradzić, usiłowano wynaleźć sposób suszenia i prasowania azyatyckich oprzędów, aby je w takim stanie można było francuzkim dostarczać rozwijalniom. Też same usiłowania czyniono na Kaukazie, dla ułatwienia przesyłki oprzędów do Moskwy. Są nawet wiadomości o dobrych skutkach tych wynalazków, jednakże nie stały się one zwyczajem handlowym, i nie ma pewności czy wszystkim warunkom i potrzebom odpowiedziały. Jak korzyści z wychowu jedwabników warunkowane są głównie przyswojeniem krajowi dobrej metody rozwijania oprzędów, a zatem istnieniem dobrych rozwijalni, tak znów ich byt i pomyślność tkactwa wyrobów jedwabnych, czyli przerobu surowego jedwabiu na materye, warunkowany jest istnieniem zakładów skręcających ten jedwab, czyli przerabiających go na nitki tkaczowi przydatną, to jest zakładów skręcalniami nazwanych, a nadto istnieniem farbiarni jedwabiu, oddzielną sztukę farbiarską stanowiących. Tylko obok takich zakładów, nabycie przedzdy jedwabnej ułatwiających, rozwija się tkactwo, zaopatrując kraj i w miarę możliwych stosunków handel zagraniczny w potrzebne wyroby. Z takiego układu przemysłu jedwabniczego wynikało, że jego przedmiotami międzynarodowego handlu na większe rozmiary są głównie: surowy jedwab i wyroby jedwabne; przedzdy jedwabną handel ten nie wiele się zajmuje, wyjąwszy pewnej ilości przez skręcalnie włoskie dostarczanej, a oprzędami wcale. Wszystkie też kraje Europy, we względzie przemysłu jedwabniczego uważane, rozdzielają się na takie, które wytwarzając surowy jedwab, zarazem jego przerobem zajmują się i na takie, które nie posiadając żadnego albo mały tylko własny wytwór, na przerobieniu obcego poprzestają. Do pierwszych należą głównie Włochy, Francja, Hiszpania i Rossja, do drugich Anglja, Szwajcaria i Niemcy. Na taki układ przemysłu jedwabniczego, obok jego natury, wpłynęły także znakomite i taryfy celne, które w zasadach swych opierając się długo na ludzkiej teorii protekcyjnego systemu, podniecały, a w części jeszcze kępowały swobodę przemysłowego ruchu, najlepszym czynnikiem wartości pracy, a zatem i wzrostu ogólnego bogactwa będącą.

W całej Europie jedne tylko Włochy tak znaczną ilość wytwarzają oprzędów, że powstały z nich surowy jedwab' nietylko na potrzebę silnie rozwiniętych miejscowych fabryk wystarcza, lecz nadto wyprowadzany jest za granicę. Prowincye włoskie, pod Austryackim zostające rządem, wytwarzają rocznie około 45 milionów funtów oprzędów, które przeszło 4 miliony funtów surowego wydają jedwabiu. Rozwinięciem tych oprzędów zajmuje się 150,000 ludzi, przez dwa miesiące a każdoroczna wartość jedwabiu do 200 milionów złp. wynosi. Wywóz surowego jedwabiu i przedży jedwabnej do Szwajcaryi i innych państw, dochodzi rocznie 2,500,000 funtów. Inne kraje Włoskie wyrabiają rocznie z własnych oprzędów około 3 milionów funtów surowego jedwabiu, którego większą część za granicę wyprowadzają. Francya, wytwarzając rocznie przeszło 4½ milionów funtów własnego surowego jedwabiu, sprowadza go jeszcze z Włoch, Hiszpanii i Wschodu, na potrzebę swych fabryk około 3,200,000 funtów. Wartość wyrobów jedwabnych z fabryk francuskich za granicę wyprowadzanych, szacują rocznie do 350 milionów franków.

Mało rozwinięte fabryki w Hiszpanii, Turcyi i Grecyi, zmuszają te kraje do wyprowadzania znakomitej ilości swego jedwabiu surowego za granicę. Ilość ta podawana jest na 2,000,000 funtów.

Fabryki rosyjskie przerabiają rocznie około 1,700,000 funtów surowego jedwabiu, a że krajowe wytwarzanie tego jedwabiu wykazywane jest na funtów 1,200,000, a zatem Rosya ½ miliona funtów surowego jedwabiu z zagranicy sprowadza.

Pośród krajów, które tylko przerobem jedwabiu zajmują się, pierwsze miejsce Anglii należy. Sprowadza ona rocznie około 5,000,000 funtów surowego jedwabiu i ten we własnych skrzęcalniach i tkalniach na rozmaite przerabia wyroby. Fabryki angielskie, coraz więcej rozwijające się i znakomite źródło bogactwa narodowego stanowiące, nietylko zaopatrują kraj w potrzebne wyroby, lecz nadto znaczną ich ilość handlowi wywozowemu dostarczają. Ameryka Północna jest między innymi dla tych wyrobów dogodnym miejscem obdytu.

Drugim krajem gdzie przemysł przerobu jedwabiu na większą istnieje skalę, jest Szwajcarya. W Szwajcaryi tylko właściwie jeden kanton Tessyński wytwarza surowy jedwab' w znaczniejszej ilości. Inne kantony mało wychowem jedwabników zajmują się i cała ilość surowego jedwabiu w Szwajcaryi wytworzonego, podawaną jest na 65,000 funtów. Fabryki jednakże Szwajcarskie przerabiają rocznie przeszło 1,300,000 funtów surowego jedwabiu.

Wyroby Szwajcarskie wyprowadzane są w różne strony świata, a przemysł przerobu jedwabiu w tym małym kraju zajmuje wiele rąk i staje się obfitym źródłem zarobku dla miejscowej ludności. Szczególniej wyrób wstążek w Bazylei zyskał sobie głośną sławę i dosięgnął wielkiego rozwinięcia.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Pytanie inwentarskie.

U mnie i w sąsiedztwie mamy krowy, które ciągle wodzą, już drugi rok, i zapłodnić się nie mogą. Puszczam krew w czasie wodzenia, i to nie pomogło. Pytanie jest więc, czy nie ma jakiego sposobu, aby tej niepłodności zapobiedz? Może kto z starszych gospodarzy nabył już w tym jakiego doświadczenia; prosilibym przeto uprzejmie o pouczenie nas w Korrespondencie.

Z Poznańskiego, dnia 19 Czerwca.

Ogrodnictwo.

W powiatowych dziennikach w Poznańskim czytamy rozpowszechnioną wiadomość o nowym sposobie, jak rozmnażać drzewa owocowe. Sposób ten jest łatwy bardzo, i jeżeli się sprawdzi nie długo będziemy mieli najpiękniejsze owocowe drzewa. Postępuje się tak: bierze się latorośl z drzewa, które rozmnożyć pragniemy, i utyka się w wielkim ziemniaku; potem zagrzebuje się w ziemię tak głęboko, iż tylko trochę gałązki widać będzie. Ma z tego wyrosnąć drzewko z tą samą szlachetnością, jakiej było drze-

wo, z którego latorośl weźmiemy; ztąd wszelkie wszczepianie staje się zbytecznem. Na przyszłą wiosnę robimy więc doświadczenia, a gdy nam się sztuka uda, rozpowszechniamy ten sposób pomiędzy ludem naszym: bo sadki jak są ozdobą wsi, tak i oznaką kultury; uprzyjemniają życie owocem i cieniem, mają wpływ na łagodność charakteru. Nudzącego się chłopka sad w niedzielę wstrzyma od pójścia do karczmy; mieszkać w sadzie jest jakby przeznaczeniem człowieka, bo wszakże w sadzie mieszkał pierwszy człowiek.

Nowe drożdże.

Otręby pszenne, zarobione na gęste ciasto, wodą ciepłą na 24 do 30° Cels., gdy poleżą dzień lub półtora w ciepłym i zamkniętym miejscu, stają się drożdżami, użytecznymi dla piekarzy, do razowego chleba, dla gorzelników i piwowarów.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Z B O Ź E.

Gdańsk, 26 Czerwca. Z wyjątkiem jednego dnia mieliśmy w upłynionym tygodniu ciągłą pogodę. Powietrze jednak się oziębiło, a wiatry północne dały otuchę przybrania wody na Wiśle. Ożiminy stoją rozmaicie a jarzyny po dwóch ostatnich deszczach się podniosły. O widokach zbioru w naszej okolicy, trudno coś z pewnością powiedzieć. Zyto pięknie okwitło, ale w wielu miejscach dla wielkiej suszy, bieleje.

W ciągu tygodnia przebyło Toruń łasztów pszenicy 684, żyta 140, grochu 56, siemienia 10, stearyny centnarów 83. Belek sownych sztuk 4678.

Woda z 2ch cali podniosła się do 3ch cali.

Targi angielskie zawsze w tej samej obojętności. Do kupna nie ma ochoty, ale się też nikt ze sprzedawą nie ciśnie. Pogoda jak najlepsza z przechodniami deszczami. Spekulacya zbożowa nie egzystuje, a potrzeby konsumpcyi targów z odretwienia dźwignąć nie mogą.

Targi szkockie, irlandzkie i prowincjonalne cokolwiek lepiej od Londyńskiego się trzymały.

We Francyi, stosownie do większej lub mniejszej obfitości dowozów, ceny się wzmacniały lub słabły. To tylko jest rzeczą pewną; że nadzieje zbioru nadzwyczajnego znikły, zawsze jednak spodziewają się zbioru dobrego.

W Hollandyi, Belgii i Hamburgu, w cenach pszenicy materyalnej nie było zmiany, żyto wszakże ogólnie podniosło się w cenie, a z Węgier i z nad Renu o stanie pól niepomyślnie przyszły wiadomości.

Na naszej giełdzie obdyt pszenicy był nieco trudny, ale regularny. Kupujący bardzo ogólnie wchodzili w interessa a dla 2 guld. nieraz wielkie rozbijały się tranzakcyje, notowania bowiem angielskie nie zostawiają zysku na tutejsze ceny.

Zyto po rosnących cenach miało wielki obdyt, i od ostatniego sprawozdania znowu o 12 do 15 guld. podniosło się w wartości. Jęczmień nie miał obdytu, groch po ostatnich cenach z wolna odchodził.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy łasztów 1025, żyta 524, jęczmienia 50, siemienia lnianego 56, rzepaku 50.

	korzec warsz.								
płacono za łaszt wagi	funt. hol.	guld prus.	rs. k.	rs. k.					
Pszenicy	od 130 do 132½	450 do 460	5 7½	5 18					
»	133 — 135	465 — 480	5 25	5 41					
»	— — 136½	— — 510	— —	5 75					
Żyta	— — 130	270 — 291	3 4	3 28					
Jęczmienia	113 — 116	240 — 270	2 70	3 4					
Siemienia lniane		555		6 26					
Rzepak		780		8 30					

W drzewie następne obroty miały miejsce: 4200 okraglaków po 222 tal. a 500 po 303 tal. kopa; 2000 śluprów po 5½ srg. sto-

pa; 250 kóp supówek od 38 do 41 $\frac{1}{2}$ talar. Belki dębowe po 14 do 14 $\frac{1}{2}$ srg. stopa kubiczna.

Kursa zamian. Londyn 98 $\frac{1}{4}$, Amsterdam 101 $\frac{1}{4}$, Hamburg 44 $\frac{3}{4}$, Paryż 79 $\frac{1}{2}$.
Alexander Makowski et Comp.

W upłynionym tygodniu sprowadzono do Warszawy (prócz tego co w spichrzach znajduje się) żyta czwarti 4587 pszenicy czetw. 5111, jęczmienia czwarti 2552, owsa czetw. 4511, grochu czetw. 876, gryki czwarti 395, kaszy jęczmienną czwarti 646 maki żytniej razowej czetw. —; maki pszennej pyłowej czwarti 797, kartofli czwarti 920, siana fur 996, słomy fur 433.

Srednie ceny żywności na targach Warszawy i Pragi.
z upłynionego tygodnia.

Ceny były z targu Piątkowego.

	rsr. kop.	korzec		od rsr. kop.	do rsr. k.
Żyta czwarti	4 51	2 75	Słomy pud . .	—	21
Pszenicy ditto	8 24	5 2 $\frac{1}{2}$	Siana fura 1 k.	—	—
Grochu polnego	4 18 $\frac{1}{2}$	2 55	» » 2 k.	—	—
» cukrowego	5 41	3 30	Siana pud . .	—	36
» fasoli . .	7 1	4 27	Drzewa sos. sąż.	7	20
Gryki	3 93 $\frac{1}{2}$	2 40	Wół dobry . .	55	40
Jęczmienia . . .	4 43	2 70	» średni . .	42	30
Owsa	4 32	2 65	» lichy . .	30	67
Maki psz. prze. p.	1 90	—	Ciele	3	36
ordyn. pud	— 99	—	Baran	3	27
żytniej pyłowej	— 95 $\frac{1}{2}$	—	Wieprz dobry	20	48
żytniej razowej	—	—	» średni	15	44
gryczanej pud	— 67 $\frac{1}{2}$	—	» lichy	9	14
Kaszy jaglanej cz.	10 82 $\frac{1}{2}$	—	Masła pud . .	6	40
» grycz. zw.	8 12	—	Słoniny	4	60
» drobniej	16 97	—	Kartofli czetw.	1	60
» jęcz. perko.	15 —	—	Okowity wiadro	2	74 $\frac{1}{2}$
» » ordyn.	5 78	—	Szumówki »	1	64 $\frac{1}{2}$
Słomy fura . .	—	—			

Wprowadzono: z Cesarstwa bydła rassy stepowej sztuk 729, z opasów sztuk 68, z Królestwa bydła rassy krajowej sztuk 62, w ogóle sztuk 859, wieprzy 987, cieląt 957, baranów 519; z tych zakupiono na miejscową konsumpcję wołów sztuk 597, wieprzy 580; cielęta i barany wszystkie; na liwerunek wołów sztuk 20; z bydła stepowego wyprowadzono do Łowicza —, do Częstochowy 8, do Płocka 18, do Zgierza 12, do Powązek 27, do Nowogier-61, do Skierniewic —, do Mokotowa 7. Z wołów stepowych opasowych, które w kraju kwarantannę dodatkową odbyły: do Wilanowa 3, do Piaseczna 4, do Czerniakowa —, do Okuniewa 1, do Radzymina 1, do Grochowa 4, do Elsnerówki 3, do Zakroczymia 5, do Woli 5, do Skorosz 1, do Żółkiewa 3, do Iarchomina 1, do Małego Dębego 5. Rassy krajowej do różnych miejsc Królestwa sztuk 43. Pozostaje remanentem 21.

Wyszło z druku praktycznie napisane dzieło

O PLANTACJI BURAKÓW

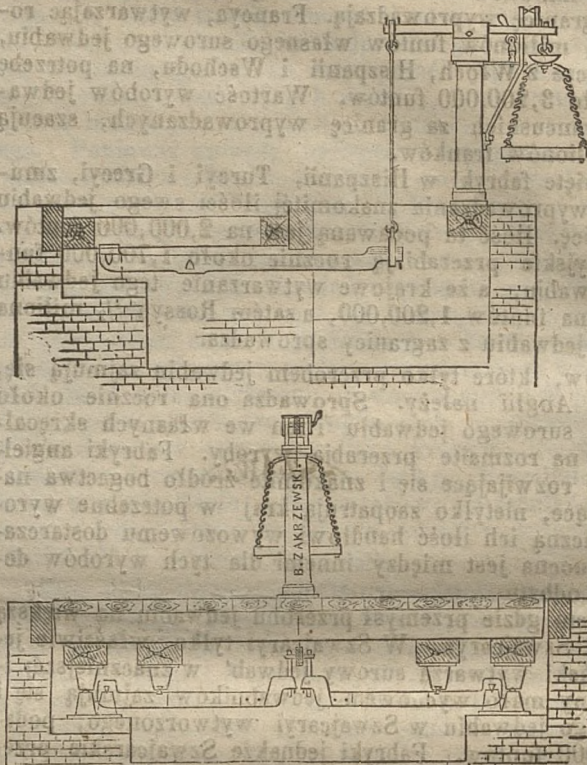
przez
Ignacego Maciejewskiego.

Przy obecnym skierowaniu gospodarstwa wiejskiego do buraków, zwracamy uwagę gospodarzy na tę prawdziwie pożyteczną bo praktycznie z doświadczeń krajowych i zagranicznych skreśloną publikację, a zwłaszcza, że cena jej kop. 75 dla wszystkich plantatorów buraków i gospodarzy nader jest przystępną. W Warszawie skład główny u Nowoleckiego, księgarza przy ulicy Krakowskie-Przedmieście i Senatorskiej, wprost kolumny Zygmunta Nr. 475, gdzie zgłaszający się po kop. 70 egzemplarz nabyć mogą. Na wszystkich zaś stacyach pocztowych, tak w Królestwie jako i Cesarstwie jest do nabycia po kop. 75 za egzemplarz.

FABRYKA MACHIN B. ZAKRZEWSKIEGO

w dawnym Laboratorium wojskowym, między rogatkami Wolską i Powązkowską, przy ulicy Okopowej nr. 2492c.

Również jak w latach poprzednich zaopatrzyła się w znaczny zapas wag decimalnych, na siłę od 5ciu do 150 pudów. Zbytecznym uważa wykazywać ich użyteczność, znaną ogółowi, nadmieniam tylko, że z tą samą jak dawniej trwałością i dokładnym wykonaniem są wykonywane.

Dla Fabryk Cukru i innych Zakładów Przemysłowych, wyrabia W A G I WIELKIE POMOSTOWE, dziesiętne do ważenia wozów z ładunkiem, bydła, przedmiotów w znacznej objętości i t. p. ułatwiające z wielką korzyścią zbytecznie mozolne i kosztowne cząstkowe ważenie.

Przytém ma honor polecić szanownej publiczności MACHINY i NARZĘDZIA Rolnicze, najnowszymi systemów, jako to: Siewniki, Młocarnie, Sieczkarnie i t. p., nabywanie których tak za gotowiznę, jako też za pośrednictwem Banku Polskiego

nastąpić może; wszelką pomoc w tym razie Fabryka na siebie przyjmuje.

TAKSA MIĘSA I CHLEBA NA MIESIĄC LIPIEC 1858.

Mięsa wołowego funt. kop. sr. 7, krowiego lub z bukatów k. 6 $\frac{1}{2}$, połudwicy funt. kop. 14. Wieprzowiny ze skórą funt k. 7, schabu funt kop. 6; słoniny wędzonej funt kop. 14, świeżej funt kop. 11 $\frac{1}{2}$. Bułki i chleb pszenny: Cena jednego funta: Bułki mątovej (1) kop. 6, strucli mątovej kopiejek 3. Bułki z pośledniejszej mąki (2) kop. 3, strucli z takiejże mąki kop. 3. Chleb stołowy, z takiejże mąki, kop. 3, placaka solonego kop. 1 $\frac{1}{2}$. Chleb żytni pyłowy oraz chleb z mąki młyną parowego kop. 1 $\frac{1}{2}$. Chleba razowego funt k. 1.

- (1) Bułka za kop. 1 $\frac{1}{2}$ ma ważyć złotych 24.
- (2) Bułka za kop. 1 ma ważyć złotych 32.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIEJ.

Dnia 3 Lipca 1858 roku.

P A P I E R Y	żądata	płaca
Rossyjska 5ta pożyczka nowa 5%	—	80 $\frac{5}{8}$
Rossyjsko-angielska pożyczka 5%	—	109 $\frac{1}{4}$
Rossyjska 6ta pożyczka 5%	—	107 $\frac{1}{4}$
Polskie Obligacye Skarbu 4%	—	84 $\frac{1}{2}$
» Listy Zastawne nowe	—	88 $\frac{1}{2}$
» Obligacye 500-złotowe	—	87 $\frac{1}{8}$
Certyfikaty B. P. na Oblig. Czast. lit. A. 300 złp.	—	93
» B. 200 »	—	21 $\frac{1}{2}$